

# NEZÁVISLÝ TYDENÍK

# Čechoslovák

The Czechoslovak Independent Weekly

F.C.I. 4, HOLLAND RD., LONDON W.14

Tel: WES. 2259, WES 9021

## A myš: KRIZE UMĚNÍ!... Co potom?

V divadlech, v koncertních sálích, v biografích-panuje návštěvnícká krize - píší Hudební rozhledy. Lidé dnes nechodí do divadla, na koncerty, do kin a v tom množství nebo - čas to, jak by podle mínění mnohých ředitelů, provozářů, ekonomů, náborářů i některých umělců měli. Sály často zůstávají poloprázdné, pokladny se naplňují jenom skromně, trhlina se den ode dne prohlubuje a hledá se viník. Fakta, čísla, ekonomické výsledky a morální důsledky jsou už takové, že před nimi nelze zavírat oči. Ani mlčet.

"Pro mnohá divadla", pokračuje pak časopis, "a vůbec kulturní instituce, pro mnohé umělce jako osoby soukromé i jako ztělesnitelé konkrétního uměleckého oboru je tato otázka kardinální, protože obecnost bere v potaz jejich existenci. Problém tolik nenaléhal na pozornost veřejnosti umělecké, dokud se zdálo, že kulturní dotací je u nás bezedná. Je mi ovšem už ovšem ukázalo, že tato forma podporování rozvoje kultury se částečně mijí smyslem - protože společenským účinkem - a že je ve vývojové tendenci přímo neúspěšná, otázka vykvetla do podoby výhrůžné. Navíc její příčiny jsou individuálně hodnoceny způsobem, který svědčí jako o bezradnosti, tak o beznaději, a to je obvykle impuls k výrokům někdy až hysterickým."

## II. etapa odstalinštění

Významná západoněmecká novinářka hraběnka Marion Dönhoffová se v ČS(S)R zajímala o současnou hospodářskou situaci a nazývá ji "revisionismus na tichých podrážkách..." Z jejích dojmů a poznatků uvádíme:

V TĚTO ZEMI probíhá debata o 2. etapě odstalinštění: hospodářský revisionismus. Odbojní intelektuálové jsou ze strany vylučováni, jako letos v létě mladý filosof Ivan Sviták, který ztratil katedru už před tím; ale pro politickou herezi se už nezavírá. Dříve bylo hospodářství udržováno v chodu výhrůžka mi a terorem, dnes si musí režim lámat hlavu, jakými hospodářskými výhodami zvýšit výkonnost a jakost výroby. Také veřejná rozprava se rozbíhá, ačkoliv většinu zajímají více skutečnosti než diskuse. Dělník, s nímž jsem pozdě večer jela v pražské tramvaji, mi řekl: "Mně je jedno, zda tu vládne Mao nebo Novotný-jde mi o to, aby maso bylo levnější..." Nevím, je-li to výrok typický, ale působí tíživě, nepozorují-li právě mládež při twistu... Mám dojem, že lidé žijí v docela jiné sféře, než jeho funkcionáři, jejich očích má svět docela jinou skutečnost a argumenty zdravého lidského rozumu působí jako sabotáž. Zdravý lidský rozum se začíná probouzet i u funkcionářů: v žádné jiné komunistické zemi se hospodářské teorie nediskutují s takovou vervou jako dnes v ČS(S)R. Důvod-katastrofální hospodářská situace. Od r.1960 stále to jde s kopce, zatímco u sousedů se to lepší. (Pokračování str.2.)

Č. 39 (XVI) \*6d\* 16. října 1964



### PORÁŽKA NA TELEVIZI

Čs. a rakouská televize vysílaly přímým přenosem z pražského Národního muzea nerezírovanou diskusi mezi čs. a rakouskými politickými osobnostmi, umělci a novináři o aktuálních politických a vzájemných otázkách. Diskuse dopadla v neprospěch čs. účastníků, kteří často nedovedli plynule a přesvědčivě odpovídat na mnohé rakouské argumenty, když se hovořilo o věcech jako železná opona, nízká životní úroveň v Československu, nedostatek zboží v obchodech a do sud nezaplacené náhrady za konfiskovaný rakouský majetek.



Když rakouští účastníci poukazovali na zamínované, ostnatým drátem obehnané a těžce vyzbrojenými vojáky hlídání hranice jako přežitek "stalinského období", čs. agitpropovíci jim zticha seděli nebo směšně se odvolávali na to, že prý to je jen proto, že Rakousko má volné hranice se západním Německem, odkud prý by mohli pak přejít k nám špióni a diverzanti. Obě strany se shodly na tom, že pasové a vízové předpisy jsou dnes zastaralé, pokud jde o vjezd čs. občanů. Také to, že v Rakousku je možné dostat čs. noviny, že české a rakouské noviny se nesmějí prodávat doma musejí pražští mlčky spolknout. Jen jeden "uvědomělý" komunistický novinář se zmohl na slabý "argument", že prý je to proto, že rakouský tisk nepíše příznivě o Československu. Sám však uznal jeho chabost a větu ani pořádně nedokončil.

Z čs. strany se argumentovalo tím, že z Rakouska přicházejí k nám lidé s úmyslem prodávat pašované zboží a vyvézt pak za získané peníze jiné, cenově výhodné zboží.

Z rakouské strany, i když se zdůrazňovalo, že cílem diskuse je "provokovat k upřímné výměně názorů", byla zřejmá snaha nehnat věci nijak na "ostří nože", nýbrž jen poukázat na to, co se lidem ve svobodném světě - a také jistě čs. obyvatelstvu - nelíbí na čs. poměrech a tak přimět úřady ke změnám. Rakouský postoj v diskusi byl zaměřen na další rozvíjení podobných styků a bylo také skutečně dohodnuto, že taková výměna názorů se bude opakovat. Diskuse měla mezi naším obyvatelstvem ohlas velmi příznivý, takže Rudé právo se jí muselo o týden později zabývat ve větším článku a snažit se smazat její dojem. =zk=

**DOBŘÁ KNIHA** nepřestala být nejvhodnějším **VÁNOČNÍM DÁREM**. Máme nedostižný výběr čs. i světových autorů v češtině, slovenštině, angl., atd. **SČKS.**

**PAMATUJTE NA TISKOVÝ FOND**



**JAK JE MOŽNO** si tento vývoj v ČS(S)R vysvětlit?, zeptala se hraběnka Dönhoffová čs. hospodářskou novinářku. Pokrčil rameny. Západní novinářka se zeptala, zda je možné, že komunistické plánování škodí vyvinuté zemi, a čs. novinář souhlasil: plánování je úzkoprsé, centralistické, určené na kusovou výrobu, která zapříčinuje zmetky a ztrátu materiálu. Výsledek: výrobky jsou špatné jakosti, zaplňují neprodejným zbožím sklady miliardové hodnoty. Konečně špatné investice... Jediné východisko by byl "homo economicus", který by "nahoru" hlásil: "Tak to dál nejde..." Ale takový člověk by byl v plánovaném hospodářství sebevrahem.... Jiný český kritik systému poznamenává, že k tomu většina lidí nemá ani potuchy o hospodářství, jsou to zasloužilí straníci, ale žádní odborníci. Lpí na svých místech a provádějí každé nařízení shora, i když vědí, že je nesmyslné: plní plán a skladiště neprodejným zbožím...

**VLÁDA NEMÁ JINÉ CESTY:** musí změnit celý systém od základů. Mluví o nových vzorech, strukturálních formách. ČS(S)R má také svého vlastního Libermana: jmenuje se Ota Šik, něco přes 40, s pronikavými očima. Dostal za úkol připravit návrhy pro přestřihu hospodářství. Šik potírá názor, že v kapitalismu vládne poptávka a v socialismu plán(!) "Nahore už nemají být plány diktovány, ale vládnout má potřeba a koordinace s informacemi "sdola". Prof. Šik dále říká: "Už nebudou žádné pětiletky, pouze hlášení nutné ke korigování "perspektivního plánování". Rentabilita a zisk mají převzít řízení a ceny by se měly řídit trhem. Dokonce se uvažuje zavést úroky za kapitál poskytnutý podnikům, což odporuje základům marxismu. Prvním krokem odstalinštění bylo svržení kultu osobnosti, nyní musí přijít hospodářský revisionismus, který bude mít ještě hlubší důsledky; přejedli rozhodování o investicích ze sekretariátů na volnou hru trhu, může to být nepředstavitelná revoluce. Zda se k tomu odhodlají?! Zatím tomu brání "kult plánu". Je těžké si představit, čeho se musí marxisté vzdát, aby mohli uskutečňovat nový vzor: neboť teorie neodpovídá potřebám života. Jeden funkcionář mi řekl: "Nechceme nahradit komunismus kapitalismem, chceme odtranit nesmyslné zkažení systému."

## FEJETON TÝDNE: Ota Hora

### Dr. L. FEIERABEND VZPOMÍNÁ (II)

Neutěšené poměry v čs. exilu líčí \*) dr. Feierabend v kapitole "Poměry v Česko = slovenském exilu", a podle jeho informací "Spor v exilu se zakládal na dvou různých koncepcích, jednak t. zv. "vyslanec ké" a druhé t. zv. "presidentské"... "V otázce Benešova postavení v odboji", praví dr. Feierabend, "měl jsem však zcela vyhraněné stanovisko, a to na základě Benešovy mravní kontinuity. Pro národ doma zůstal Beneš po 15. březnu 1939 presidentem První republiky, ať se vzdal z donucení či bez něho, ať podpisoval jako expresident, ať gratuloval Háčkovi k jeho volbě či dělal jiné věci... Po německé okupaci byl Beneš pro domov ztělesněním politické a právní kontinuity. Odboj bez Beneše jako vůdce byl pro Slováky i Čechy nepředstavitelný, neboť lid v něm viděl spolupracovníka T. G. Masaryka a pamatoval si Masarykova slova "Bez Beneše

bychom republiku neměli". Beneš nemohl být v odboji nahrazen žádnou jinou osobou, zejména nemohl být nahrazen některým z našich vyslanců, ať to byl Osuský či někdo jiný," (str. 68)

Velmi zajímavé je autorovo líčení o poměrech ve Francii a jeho diskuse s francouzskými "Mnichováky" a "protimnichováky", které mu umožnil náš velvyslanec Jaroslav Šejnoha svými velikými známostmi ve francouzských společenských salonech. Dr. Feierabend, jako bystrý národohospodářský odborník, zvláště v odboru zemědělském, vybavil mi v mysli zdánlivě v jiné souvislosti aktuální otázku: proč Rusko kupuje obilí od Západu v tak nepatrném množství? V kapitole "Mnichovani a protimnichovani ve Francii" totiž píše toto: "Nerozuměli tomu, že Francie v dobách po světové hospodářské krizi let třicátých svou hospodářskou politikou vůči balkánským zemím pomáhala Hitlerovi. Nechápal, že Německo výkupem zemědělských přebytků, které Západ odebral kupovat od balkánských států... do-

## Návštěva z Anglie

Tyto dny dlel v Praze vzácný host z Anglie: sir Stanley Unwin, jeden z nejvýznamnějších londýnských nakladatelů, jehož kniha "Pravda o nakladatelství a povolení" vyšla i česky. Ministerstvo školství a kultury, které se ujalo organizace pražského pobytu siru Unwina, uspořádalo mimo jiné i přátelské setkání, při němž host, jehož svěží zjev i pronikavý zájem o všechno by slušel i osobnosti mnohem mladší než je více než osmdesátiletý pan Unwin, prozradil všelicos zajímavého o sobě i svém nakladatelství, jehož seznam obsahuje na 2500, tj. slovy dva tisíce pět set skládovaných titulů, mezi nimiž čteme i řadu názvů knih Karla Čapka. Těch vyšlo u pana Unwina kolem dvaceti. "Naklady knih, které vydávám" — říká host — "jsou mnohem menší než u vás. Je to ze dvou důvodů: jednak vycházím ze zásady, že je důležité, aby mé nakladatelství mělo velmi bohatý výběrový fond knih, které budou stejně žádány i za deset či dvacet let, jednak proto, že vydávám většinou Angličanův st knihy nekupuje, ale vypůjčuje. Rozedřené knihy tohoto svého "základu" však dotisknu více méně ihned po jejich rozebrání. Mezi takové patří i vydání prvního svazku Marxova Kapitálu. Tím ovšem netvrdím, že nejsou u nás nakladatelství, která se nespecializují na tzv. bestsellery, jež mizí s podobnou rychlostí jako u vás. Jinak jsem přišel za války přičtením jedné německé bomby o 1500 000 výtisků. V Praze jsem celkem popoté, poprvé jsem tu byl již v roce 1904. Panovalo tenkrát osklivé počasí a já byl tak chudý, že jsem nesměl utratit denně víc než šilling. Proto jsem spal v hotelu jen jednu noc, druhou jsem projel úsporně ve vlaku. V Praze byl o anglické knihy vždycky zájem. Vzpomínám si při tom na jednu epizodu: S pražským knihkupcem jsem se domlouval více méně německy. V jednom případě však se mnou odmítl mluvit. Teprve, když jsem se ujal, že jsem Angličan, prohlásil, že to je něco jiného a dohodli jsme se — německy. — Týdenní pražský pobyt siru Unwina byl naplněn bohatým programem, v němž nescházely návštěvy členů nakladatelských domů a schůzky s jejich redaktory. A nejvyšší pražský dojem? Strahovská knihovna a Památník národního písemnictví.

(Lidová demokracie) O. Storch-Marien  
Kursivka "zapomněla" však — jako obvykle uvést, že Unwin je vydavatelem knih T. G. Masaryka a Beneše a že vedle Marxova Kapitálu vydává také knihy, které jsou marxismus a komunismus k praxi. To doma ne má jít a veřejnost, č.

stalo tyto země do své hospodářské závislosti a posílilo svůj válečný potenciál.. Toto německé obchodování v dunajské oblasti znamenalo začátek politického ovládní Německem..."

Nepřipravenost, zmatek, bezradnost, pád Francie, katastrofa, která otřásla světem, hrozila pomsta za Mnichov, neorganizovaný útěk z Francie do Anglie, to je vylíčen v kapitole "Z Paříže na jih Francie", "V zátíší — ale co dál?" a "Na lodi a v koncentraci". Po dramatickém příjezdu do Londýna, autor píše, že "Beneš měl radost, že jsem se šťastně dostal z Francie do Anglie a.. Zlobil se na Osuského, že se nestaral včas o evakuaci Národního výboru a vojska.. nebyť generála Ingra, nedostala se naše armáda z Francie." (str. 127). Zde nutno připomenout, co autor píše v kapitole "Na věčnou paměť"; "Při obsazení Paříže v r. 1940 dostaly se Němcům do rukou spisy Československého národního výboru. Na jejich základě začalo Gestapo generála Eliáše vyšetřovat. Eliáš byl zatčen (Pokrač. str. 4)

\*) (Universum Press, 163 str. \$2.50, 17/6.)



**\*\* DUKELSKÉ OSLAVY:** Na shromáždění u průsmyku Dukla promluvil předseda parlamentu B.Laštovička, který tam vedl i oficiální delegaci. Byla tam také delegace z Podkarpatské Rusi. Na oslavách v Praze měl hlavní projev J.Hendrych.\* President republiky A. NOVOTNÝ udělil řád rudé hvězdy 5 účastníkům karpatsko-dukelských operací: J.Novákovi, pplk.A.Kolaríkovi, V.Bodnárovi, pplk M.Kovtanovi a pplk.D.Slavkovskému.\* SBORNÍK O DUKLE a o bojích na východním Slovensku byl vydán v Brně Vojenskou akademií.\*

**\*\* MEZINÁRODNÍ STYKY:** VISA mezi ČS(S)R a Jugoslavií byla zrušena.\* Předseda londýnské obchodní komory LORD KILMARNOCK jednal v Praze o obchodních stycích.\* CEJLONSKÝ MINISTR OBCHODU Taki-ri Banda přijel do Prahy na 3denní návštěvu.\* V Praze byl na návštěvě POLSKÝ ministr zemědělství.\* Přijela delegace JAPONSKÝCH poslanců.\* NAM.KUBÁNSKÉHO ministra průmyslu T.SAENZ byl 2 měsíce v Praze a po e sa do odu technické spolupráci.\* M.REIMAN, vůdce západ.německé KS jednal s čs.právníky o možnosti opětného procesu za povolení strany.\* Předseda MOZAMBICKÉ OSVOBOZENÉ CKÉ FRONTY, bojující proti Portugalcům, jednal po 5 dnů o čs.pomoci.\* Ministr zahranič. věcí V.DAVID podepsal kulturní dohodu s východ.Německem.\* V delegaci na oslavu 15.výročí východ.Německa byli J.LENÁRT, M.VACULÍK, O.KLIČKA.\* Novým velvyslancem v Uruguayi je K.VOJÁČEK za J.Gabriela.\*

**\*\* LIDSKÉ OSUDY:** J.Š.KUBÍN, spisovatel a sběratel folkloru se dožil 100 let a byl jmenován "národním umělcem".\*

**\*\* KULTURA:** SYMFONICKÝ ORCHESTR FOK oslavil 30.výročí založení.\* DIVADLO V KARLÍNĚ uvede v listopadu MY FAIR LADY.\* MINISTERSTVO OBRANY udělilo literární ceny V.Mináčovi, O.Pavlovi, K.Tomášovi, J.Matýsovi, J.Gudernovi a j.\* BRNĚNSKÁ FILHARMONIE byla na zájezdu v západním Německu a Švýcarsku.\* Pražské Divadlo Na zábradlí uvede letos dramatizaci Kafkovy anti-totalitního díla "PROCES".\* Vyšly populárně vědecké "DĚJINY PRAHY" ve skvostné grafické úpravě s četnými ilustracemi.\* PUBLIKACE ČSAV Pravidla matematické sazby byla odměněna bronzovou medailí na knižním veletrhu v Lipsku.\* NAKLADATELSTVÍ ČSL.SPISOVATEL udělilo ceny autorům: O.Mikulášskovi, F.Hrubínovi, Jos.Nesvadbovi, Z.Mathauserovi, Za výtvarnou spolupráci byl odměněn O.Hlavsa. Prémie ve formě stipendií dostali: Pavel Šrut, Alena Vostrá a Milan Uhde.\* V MONGOLSTINĚ vyšly Staré pověsti české a připravuje se překlad Babičky a Švejka.\*

**\*\* HOSPODÁŘSTVÍ:** ČS(S)R má dnes TELEFONNÍ SPOJENÍ se 130 zeměmi přes Bern, Hamburk, Linec, Londýn, Moskvu, Paříž, Řím.\* ÚRODA brambor a zeleniny je dobrá; je také hodně vína a jablek. Pomeranče, citrony a banány se dovezou až v prosinci, jen k vánocům.\* VE SPOLUPRACI s britskou firmou Callaghan and Sons budou vyráběny nové stroje na výrobu netkaných textilií, které prý mohou zrevolutionizovat textilní výrobu.\* KRÁLOVOPOLSKÉ STROJIRNY oslavily 75 let od založení.\* V PŘEVOROVSKÉ CHEMIČCE byl uveden v chod mechanizovaný provoz na výrobu granulovaného superfosfátu.\* TECHNOLEN SVITAVY zhotovil obří stan v rozměrech 44x22x11 m s kóstrou tvořenou vzduchem naplněnou hadicí.\* LENINOVY ZÁVODY V PLZNI zahajují výrobu moderních soustruhů stavebnicového typu, které prý předstihnou i zahraniční konkurenci.\*

**\*\* ZAJÍMAVOSTI:** ČS.REPREZENTANTI zahájili na olympijském fotbalovém turnaji utkáním s J.Kóreou.\* 51% ŽEN starších 15 let je zaměstnáno, nejvíce ve skupině mezi 20-24 lety, kde pracuje 90% nevdaných žen.\* VE VYSOKÝCH TATRÁCH zahynulo letos 7 horolezců.\*

## OBCHOD S SSSR

Ministri zahraničního obchodu Sovětského svazu a ČS(S)R podepsali v Praze protokol o výměně zboží na r.1965 v hodnotě 15,6 miliardy Kčs. ČS(S)R teď zaujímá 2.místo v zahraničním obchodě Sovětského svazu, z něhož vytlačilo východní Německo. Z čs.strany bude dodáno zařízení pro továrny chemického, lehkého, naftového, kovobráběcího průmyslu, 10 pivovarů, 189 elektrických lokomotiv, 300 lodních dieselových motorů, 16,5 mil.párů obuvi atd. (RP)

## REŽIM USTUPUJE....

Nejzajímavější ze všech rehabilitací, které v ČS(S)R probíhají, jsou v uměleckém světě. Tak režim musel postupně "rehabilitovat" bezpředmětné malířství, surrealismus, novou tóninu novou u u (H ba), vydal básně V.Holana a studie Dr.Teigeho, uvolnil pro domácí trh (a světovou propagací potřebu) dílo Franze Kafky a téměř nedogmatický repertoár řady mladých pražských scén...Nyní vyjde také obsáhlá studie o zakladateli moderního bezpředmětného malířství Fran-tišku Kupkovi, předchůdci Kandinského a Piccassa. Napsala ji v Praze Dr.Kudmila Vachtová, a jako u Kafky, uvažuje se také o cizojazyčných vydáních. (M)

## ZNOVU CIRKUS KLUDSKÝ

Mezi cirkusy v republice se objeví v příštím roce staro-nové jméno=Cirkus Kludský. Premiéru má zahajovat ředitel jeho někdejšího rusu a tvůrce světově známé školy slonů Karel Kludský. Komunisti po r.1948 jeho cirkus znárodnili, přejmenovali a Kludského jako "asociála" a "vykořisťovatele" z vedení vyhodili a nechal ho žít bez pense. (LD)

## ŠKODOVKA V OFENZIVĚ

Nový typ vozu "Škoda 1000 MB" je mňen jako exportní vůz a to hlavně na západ. Na východ bude dodáván za vysokou cenu a v malém množství. V Praze se počítá hlavně s Rakouskem, Holandskem, Británií a i západ.Němec=kem. Škodovka teď chystá otevření dílen a skladů náhradních součástek v Hamburku a v Mnichově. V prvním roce počítá Praha s prodejem osmi tisíc vozů typu "Škoda 1000 MB" ve Spolkové republice. V Mladé Boleslavi plánují také stavbu typu 1000 MB s 1,3 l motorem. Vůz má být prodáván pod 5 tisíc Kč, čímž má konkurovat německému Volkswagenu. (M)

## LINEC = BUDĚJOVICE,

přímou autobusovou linkou bez přese-dání a se zjednodušenými pohraničními formalitami chystají rakouské státní dráhy. Osvědčilo se spojení, pozvýšilo se na zavedení dalších spojení mezi Rakouskem a ČS(S)R. (M)

## HAVEMANN VYJDE V ČS(S)R

Knihy R.Havemanna, vyloučeného z východoněmecké SED i z Berlínské univerzity, která vyšla zatím jen v západ.Německu, bude vydána v Praze v českém překladu. Po konfliktu o Kafku bude to znamenat další rozladěno mezi čs. a východoněmeckými komunisty.....(M)



## KONTAKT BONN - PRAHA

Jednání mezi Bonnem a Prahou o novou obchodní smlouvu a o výměnu obchodních misí, jež bylo již několikrát ČS(S)R odloženo, bylo teď stanoveno na "pozdní podzim".

V posledních zářijových dnech dleli v Praze dva vysocí úředníci bonnského ministerstva zahraničí Lüdde-Neurath a von Marschal. O jejich rozhovorech nebylo nic oznámeno, panuje však dojem, že úspěšnému jednání o novou obchodní čs.-německou smlouvu nestojí v cestě žádné vážné překážky. ČS(S)R je ochotno přijmout "berlínskou klausuli", která západní Berlín počítá ke Spolkové republice. Oba němečtí diplomaté jsou názoru, že Praze, vzhledem k současné čs.hospodářské situaci velmi záleží na nové obchodní smlouvě. Zda otázka Mnichovské dohody přijde na jednání o obchodní smlouvu, není dosud jisté. Praha je poslední ze satelitů, která dosud nemá v Bonnu obchodní misi. (M)

## ACH TY VÁNOČNÍ GRATULACE...

Bylo to těžké rozhodování, můžeme-li investovat jen do barevných bloků £ 80, aniž bychom riskovali značnou ztrátu. Znamenalo to, že musíme získat objednávky nejméně 3.000 kusů, aby byla kryta jen tato část režie (reprodukce v Č. stála dalších £ 20 a rozeslání ukázek na 380 adres rovněž značné vydání...

OHLAS VŠAK JE POVZBUZUJÍCÍ: Čtenář, Baťovák z Austrálie píše: Zašlete mně deset tuctů Vašich krásných Baťovských vánočních gratulací. Adresu mně přitiskne zdejší známý tiskař...

Kolega novinář z Washingtonu píše: Díky za včasné upozornění na vánoční gratulace. Vybrali jste skvělý obraz a jistě i ten, co je vyhrazen Baťovcům, je stejně krásný. Mohl bych dostat jeden na památku? Pošlete mně zatím 2 tucty obrazu č.1. Doporučuji, abyste zaslali též ukázky čs.organizacím v USA. Budou rády tyto gratulace prodávat na vánočních bazarech. Napište hlavně jednatele Rady žen svob.Čsl.. (Mezitím došla objednávka na 125 kusů)

Těm, kteří chtějí objednat větší množství, doporučujeme, aby objednávku neodkládali a ev.adresy si nechali dotisknout u místních tiskařů. Jistý počet gratulací, jak s

Hradan ak i Baťov paláce jsme t.s.11 bez t.x.u. Zaslám je ... 10% Text možno v jakémkoliv jazyce doplnit na ... místě. SČKS

Dr.L.FEIERABEND VZPOMÍNÁ (Pokrač.se s.2.) dne 27.zář.1941 a obžalován z velezrady" (str.28).

V závěrečné kapitole "Členem vlády v exilu" je zmínka o Podkarpatské Rusi.Podle autora prezident Beneš řekl,"že se po válce nebudeme moci bránit požadavku Sovět = ského svazu,bude-li žádat,abychom postoupili svoji Podkarpatskou Rus Ukrajině.... Byl jsem zaražen Benešovým názorem...Stále opakujeme,podozřel jsem,že bojujeme za starou Československou republiku v předmnichovských hranicích...Beneš mně ujistil,že jeho stanovisko neznámá,že se něčeho vzdáváme...Znovu zdůraznil,že náš program zůstává nezměněný:obnovení republiky v předválečných hranicích,"(str.130)

Třetí Feierabendova kniha politických vzpomínek, s jejími ryze osobními,pročítanými,avšak vždy zajímavými zážitky,přináší na denní světlo významná svědectví,zejména o těžké dílo Háchově, o jeho snaze sloužit národu bez ohledu na svou osobu; o Benešově optimismu,pevnosti a odhodlání v boji vybojovat znovu čs.lidu vše,co mu bylo chovem ztratil; o jeho věrnosti a podpoře k pracovníkům,kteří sledovali jako on zájmy národa a nikoliv své osobní. Při čtení těchto knihy prožíváme znovu bolesti i radosti národa a jeho lidu doma i v zahraničí,zjišťujeme,jak mnozí podněcovali vza

hraniční spory,sledující své osobní zájmy nikoliv zájmy celku,jak tím boj v zahraničí tříštili a oslabovali,zatím co národ doma byl jednotný,pevný v odporu i ve víře v konečnou porážku nacistické tyranie,jak se zrada nevyplácí a jak je dobře spolčnat především na své vlastní síly duchovní a mravní.

Jako obě dvě předešlé knihy,i tuto knihu,psanou živě a napínavě,přečetl jsem jedním dechem". Kniha je dalším cenným přínosem pro naši čs.historii.Zajisté podnítků diskusí ještě v době,kdy mnozí účastníci líčených událostí mohou leccos z toho potvrdit,opravit,ospravedlnit či vyvrátit.Také domov i exil měl by čerpat poučení z této knihy a zamyslet se nad tím,jak osobní zájmy,prospěchářství a opatrnickví podrážejí a oslabují snahy idealistů,kteří opravdově a se zanícením slouží dnes společnému ideálu: osvobodit čs.lid z komunistické tyranie. O.Hora

SEST ČESKOSLOVÁKŮ, kteří byli v Rakousku na turistickém zájezdu,odmítlo vrátit se domů a požádalo o azyl. = Přes hraniční závery v Chebu prorazil autem jeden mladý západní Němec se snoubenkou z východ.Němec = ka, která přijela do Československa. Po hraničnické po nich stříleli. -K-

SČKS stále ještě hledá účetního!

FCI A VOLBY VE V.BRITANII (Pokrač.se str.5.) v zájmu koloniální mocí, protože si chtějí budovat vlastní průmysl v zájmu vlastního pokroku."

K tomu Sir Tufton dodal, že tato situace je pro Západ příležitostí i výzvou. "Není možno myslet na evropské sjednocení, dokud je tu zeď jež nevede jen Berlínem, ale napříč celým kontinentem."

Konservativní strana proto prohlásila:

"Nelze přehlížet poválečnou historii sovětského rozvratu a útoku a jejich snahu rozvrátit svobodné instituce v celém světě. Nelze omluvit zábrany náboženské svobody, svobodě projevu. Ať je vznik komunistických teorií jakýkoliv,praxe vedla ke zničení svobody a nastole ní tyranie, kdekoliv se uplatnily!"

V důsledku toho Britanie netužnala zábor baltických států a nemůže zapomenout osud svých válečných spojenců, Poláků a Čechoslováků, či události v Maďarsku, jež byly vlastně svobodnými volbami, jejichž výsledky byly krvavě potlačeny.

Svůj další rozbor \*) situace zakončil Sir Tufton slovy: "Politika, jež by oslabovala zemi a nutila ji jednat ze slabosti, není správným postupem pro Britanii. To je zásadní postoj, který bude řešit 15.říj na celý národ."

Cesta, kterou Britanie půjde, ta labouristická, bez vlastního atomového potenciálu, či ta, jež povede k jeho budování, kterou nastoupili konservativci, bude známa již koncem tohoto týdne... FCI

\*) (Celý projev=anglicky=rádi zašleme zájemcům.)

PREČO (Pokrač. se str.6.) Československé demokracie, ako aj Dr.Benoša

b.)Prečo nevysvetlil svoju činnosť počas tejto "slávnej" éry

c.)Prečo zvolil dať komunistom punc demokracie,slobody a volebného v medzinárodných očiach

d.)Prečo sa nezapojil viac aktívne vedenia exilu

e.) za akých podmienok odešiel z domova do zahraničia.

Myslím, že to sú otázky každého Čechoslováka, ktorý vie,prečo odišiel z domova.

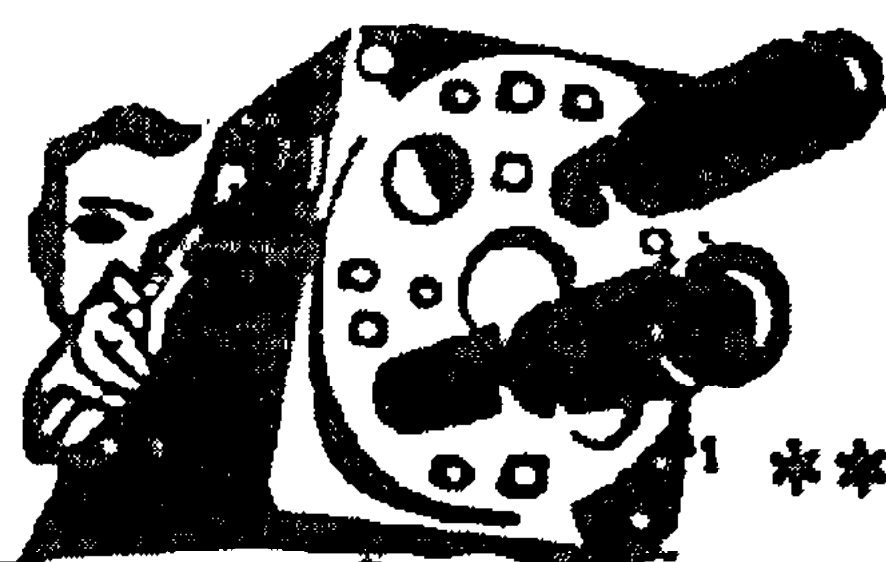
Konečne bude veľmi zaujímavé čítať ako pán Dr.Jaroslav Stránský vysvetlí,prečo keď celá vláda vedela, že prezident Dr.Beneš ochorel vo sluhách národa, vláda neurobila žiadne kroky proti uzurpácii moci komunistami, prečo neupozornili národ na to, čo ho očakáva v prápa de, že bude voliť alebo stákoval komunisticky.

Myslím, že by bolo na čase, aby sa dejiny oných dní vysvetlili,teraz,pokiaľ účastníci dejín sú ešte na živu.

Nezbavme sa povinnosti vinení p rezidenta Dr.Beneša. Učme sa od Ameriky,która nikdy neobviňuje prezidenta,ale jeho kabinet,jeho ministra.

Ján Hora(USA)





## ČS. ZPRÁVY ZE SVĚTA:

**\*\* Senátor R. HRUŠKA** dal zaznamenat v Congressional Record svůj projev o cílech Shomáždění porobených národů - ACEN a o tom jak by měla být zaměřena politika USA k osvobození východní Evropy. (CR) **\*\* SOKOL TYRŠ, CLEVELAND**, pořádá u příležitosti 45. výročí založení, slavnostní banket. (AL) **\*\* NÁRODNÍ DŮM V A DELAIDĚ**, postavený čs. svépomocí, byl otevřen začátkem října. Je to velký úspěch krajanů sdružených v ČS. KLUBU v Jižní Austrálii. (Adr.: N.D., 51 Coglein Ct., Brompton, A.) (HD) **\*\* Po návratu z ČS (S)R** popsali američtí letci, účastníci SLOV. NÁR. POVSTÁNÍ, rozdíl mezi chladným přijetím oficiálními činiteli a vřelým přijetím veřejností. (AL) **\*\* KRAJANSKÝ TISK** znovu žádáme, aby každou z právu převzatou z ČECHOSLOVÁKA označil pramenem jako to činíme my! Vyjimku tvoří listy s nimiž máme řádné ujednání a které tak již činí. (JJ) **\*\* Lis The OTTAWA CITIZEN** o sklesléjší dopis OTY HORY pádně vyvracející nehoráznosti v článku o situaci v ČS(S)R napsaném jedním z vedoucích redaktorů listu! (Č) **\*\* MAX BROD**, který se nachází na přednáškovém zájezdu záp. Německem, byl na zámku Heroldsberg vyznamenán "Pirkheimerovou medailí". (M) **\*\* J. URZIL DIL**, rodilý Pražan a přední člen "pražské literární školy", byl vyznamenán Velkou státní literární cenou Rakouska za r 1964 za svoje dílo. (M) **\*\* MUDr. F. HOFFMEISTER**, vynikající americký plastický chirurg čs. původu, byl pozván Švédskou akademií věd do Štokholmu, kde má mít 6 měsíců přednášky. (AL) **\*\* Dr. J. TALACKO**, pojišťovací matematik, který přednášel na sjezdu SVU, má pozvání do Maďarska, aby zde propočítal sociální pojištění. (AL) **\*\* Kateřina BANDANI**, pražská kabaretní zpěvačka, přijela do VB se svým manželem, Glynem ROBERTSEM, jazzovým trumpetistou, za něhož se provdala v srpnu za jeho návštěvy. Bude zpívat v jeho orchestru. (DS.) **\*\* Miroslav SLOVÁK**, který uprchl r 1952 z ČS(S)R, zvítězil v "sebevražedném závodě" v němž museli letci obletět asi 15 km dlouhou trať slalomovým stylem mezi 17 m vysokými sloupy rychlostí asi 650 km (400 mil) (HD) **\*\* Za nejbohatšího londýnského nakladatele má Evening Standard Arnošta HECHTA**, syna čs. výrobce konfekce. Jen knihy o zpěvácích skupiny BEATLES prodal 1 milion výtisků. Vydává však také knihy o matematice ve stotisícovém nákladu. **\*\* Z. RŮŽIČKOVÁ**, cembalistka z Prahy, byla pozvána B. BRITTENEM do V B, kde nahrávala skladby pro BBC. (LD) **\*\* K. FIALKA** z divadla Na zábrdli na cestě z USA - točí v Londýně film pro televizi.\*

## ČECHOSLOVÁK JE LIST, KTERÝ BOJUJE!

### FCI A VOLBY VE VELKÉ BRITANII

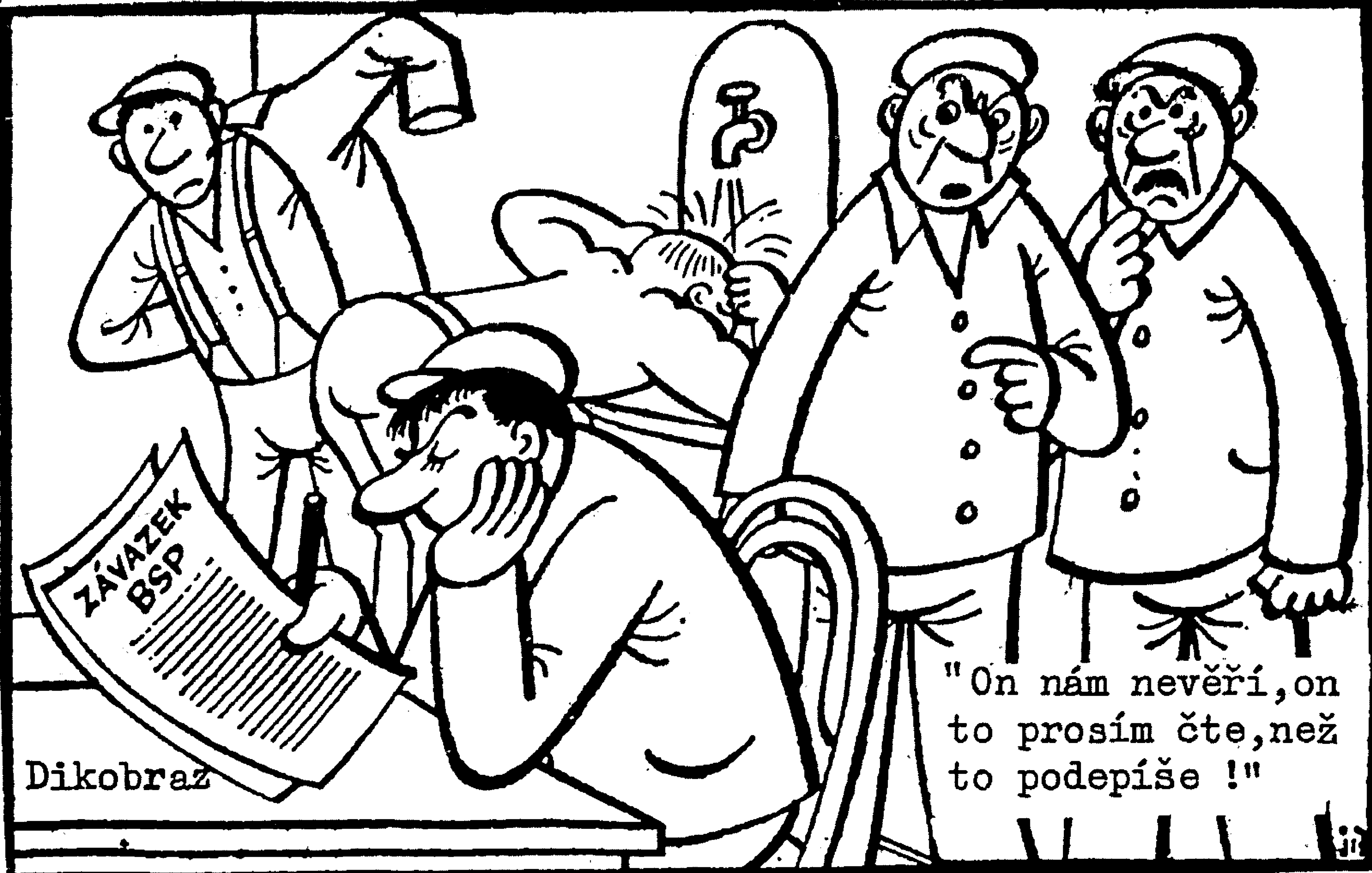
Volební kampaň je velmi intenzivní: její výsledek se nikdo neodvážuje předpovědět. Lord Morrison na naši otázku: "Kdo vyhraje volby?", odpověděl: "Nikdy jsem neprořekoval. Čekám, až si to přečtu v novinách!" Řekl to obrazně. Lékaři mu zakázali nejméně 3 měsíce číst. Jen zasvěcení vědí, že tento stát k němu od narození nebyl slepý a to zbylé mu nyní dělá potíže. Lékaři je dali do karantény. Náhlé zhoršení způsobilo, že musel odřít cestu do Německa, o níž jsme psali. Také nemůže zasahovat do volební kampaně.

Volební úsilí, jež konec konců zahrnuje i "novoangličany", kterých jsou v Britanii taťfice (Poláci, Ukrajinci, Maďari, Čechoslováci a jiní) nás přivedlo na myšlenku, požádat předního mluvčího vládní strany v mezinárodních otázkách, poslance plk. Sir Tuftona Beamise, aby precisoval stanovisko strany k situaci v středovýchodní Evropě. Sir Tufton nám obratem vyhověl a FCI mohla minulý týden přinést jeho článek, který určitě vzbudí pozornost a bude citován jak v exilovém tak i britském tisku. Bývalý předseda komise pro nezastoupené národy v Evropské radě a autor knihy: "Musí přijít noc?", jež je studií sovětské okupace kdysi nezávislých zemí, konstatoval, že nemá-li Británie ztratit vliv na mezinárodní dění, musí být její politika kombinací pevnosti, chladné rozvahy a dobrých nervů. Vyslovil názor, že vztahy mezi Východem a Západem se od Stalínovy smrti zlepšily. Z projevu Sir Alec Douglas Home v parlamentě, jež měl jako ministr zahraničních věcí, citoval jak se sovětská panovačnost projevuje v naší oblasti:

"...Panuje tu trvalý nedostatek a výhledy do budoucna jsou chatrné. Jedna země po druhé se táže, jakým právem jim Sověty diktují formu hospodářského vývoje a zda-li jejich hospodářská integrace v zájmu sovětských plánů je únosná. Ruské kolonie = mohu-li je tak nazvat = a já myslím, že to není nespravedlivé označení, se vzpouzejí proti dalšímu vyssávání (Pokrač. s. 4)

### 89 % JAK SI STOJÍME?

Tak, jak týden po týdnu vyazuje tato rubrika jediného listu ve svém oboru, který podává veřejné vyúčtování příjmů. Tento týden došlo na předplatném £ 48,76 a na tisk. fond £ 5,1. = Je to celkem 89 % úhrady nejnutnější režie. Ztráta 1 štu d z částky o= ku je £ 141,32. Získán opět 1 odběratel, od začátku n boru s= toupl počet předplatitelů o 42. Na úhradu zvýšené režie to ale nestačí. Bankovní dluh je £ 909,34, J,







**ČS. ODBOŽKA BRITSKÉ LEGIE** zvolila na své výroční schůzi tyto činovníky: Jan LOM - předseda, PÁLKA - místopředseda; V. Halata - čest. tajemník; F. Kordula - pokladník; C. Sarcho - pokladnice; F. Pivnicka - zpravodaj; J. Arnold - konferenceční delegát. Členy ustr. výboru jsou dále: Býček, Klan, Mayer, Michal, Newman, Nichol, Obdržálek, Ondra, Volf, Záleský-Hunter.

Počet členů v min. roce opět vzrostl. Býv. přísl. čs. zahr. armády žijící v Britanii či v zahraničí se mohou přihlásit za členy na adr.: B.L. (čs), 74, West End Lane, London N.W.6. (Členský příspěvek v l. roce 7/6, násl. 5š. Odbočka má již členy i v J. Amer.

**\*\* VÝBOR SVOBODNÝCH ČECHOSLOVÁKŮ V HOLANDSKU**, jemuž předsedá dr. K. REMEŠ, uspořádá tradiční krajskou schůzku na oslavu 28. X. v neděli 25. října ve 14 hod v sálu AB hotelu Krasnopolsky Dam v Amsterdamu. SČH.

**SVOBODNÝ TISK**: Na II. vědeckém sjezdu SVU v New Yorku četl red. V.N. Duben z Washingtonu studii na námět: "ČESKÝ A SLOVENSKÝ TISK V EXILU, 1946-1964." Byl to historický přehled vydavatelské činnosti protikomun. exilu a zhodnocení žurnalistické kapitoly tohoto údobí. V.N.D. uvedl, že exil až dosud byl odpovědný za téměř 260 nejrozličnějších časopisů, z toho asi 1/5 slovenských. Shromáždění byl předložen nejnovější seznam, který svědčí, že do sud vychází v zahraničí 168 listů v češtině a slovenštině, a asi 30 v němčině, angličtině, francouzštině. Čistě exulantských časopisů je z toho počtu 62. V samotné Americe máme dosud 50 českých a 37 slovenských listů.

**VŠECHNY ÚDAJE** této pracovní dokumentace jsou shrnuty ve studii: "CZECH AND SLOVAK PERIODICAL PRESS OUTSIDE CZECHOSLOVAKIA", jež obsahuje také jména vydavatelů, redaktorů, cirkulaci, cenu a pod. Knížka vyšla nákladem SVU a je rozebrána až na několik exemplářů jež má dosud k dispozici SČKS. (Cena 14š, -2\$) Č

**ČS. DÁLKOVÁ ŠKOLA** měla letos jeden z nejúspěšnějších letních táborů v Norsku, jehož se účastnily děti z několika zemí, hlavně také z Německa. O výchovných a vzdělávacích metodách školy se pochvalně vyslovil také cisterciánský biskup dr. John Gran, nástupce norského primase a příznivce školy dr. Mangerse. \* O úspěchu mluví i četné dopisy rodičů. \* V domě uprchlíků v Oslo byl promítnut film z letního tábora Čs. dálkové školy, který zachycuje různé události, jako byla návštěva dvou norských biskupů a denní pořad včetně vztyčování vlajek, vyučování, rekreaci a pod. Č

**ZEMSKÁ ORGANIZACE ČNV** v Paříži se ustavila jako amatérský národní výbor pod předsednictvím L.M. Hanáka. Podrobnosti o činnostech budou sděleny, jímle bude Výbor registrován a uznán jako partner Federativního výboru. Programem ČNV je zapojení střední Evropy na Západoevropskou federaci. LMH.

"EVROPSKÁ FEDERACE", torontský časopis pravicové čs. skupiny, otiskl v posledních dvou číslech hrubé útoky na T.G. Masaryka v nichž ho nazývá parazitem, zrádcem národa, příslušníkem komunistů a opakuje antisemitské štvání ještě z doby hilsneriády. JT/VRV

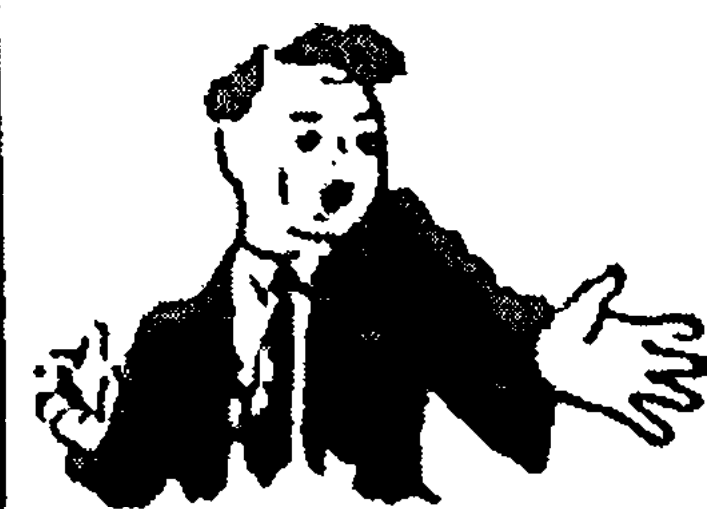
**F.C.I. PRESS AGENCY: News and Features from behind the Iron Curtain. WEEKLY Press Release compiled by British and foreign experts on the situation in the Soviet orbit: Albania, Bulgaria, China, Czechoslovakia, Estonia, Hungary, Latvia, Lithuania, Poland, Rumania and U.S.S.R., also Cuba, Tibet.**

**SUBSCRIPTION**—by Sea Mail: £2. 10s. annually (\$7, £Au 3. 7s. DM 29, N. Frs. 35). By Air Mail: £3. 10s. (\$10, £Au 4. 15s.)

Apply for sample copies.

Několik ukázek na požádání zdarma.

**F.C.I., 4 Holland Road, London, W.14, Great Britain** Tel: WES 2259, 9021



## Volná tribuna:

### ROZCHÁZÍME SE S DOMOVEM?

(Dopis) Velmi mě zaujala re-  
portáž p. Pittera ve Vašem  
listě o jeho rozhovorech s návštěvníky z Československa. Během mé nedávné návštěvy v Praze mohla jsem se přesvědčit o správnosti výsledku rozhovoru p. Pittera s čs. občany. Do mov skutečně nabývá sebevědomí, přestává se bát a jedinou možnost k získání větší svobody vidí v uvolňování poměrů a liberalizaci.

Za naprosto pomýlené pokládám psaní p. Slámy ve Vašem listě. On nevěří v liberalizaci ani v postupné uvolňování. Tím se ovšem rozchází s domovem a svým psaním manifestuje na prostou neznalost dnešních poměrů v Československu. A.Z. (USA)

### DVĚ POZNÁMKY Z PAŘÍŽE

(Dopis) Blahopřeji k článku L. Slámy (Č.č. 37) v souvislosti s americkými volbami, v němž zcela správně odmítá falešné tvrzení jakoby osvobození podmaněných národů ve střední Evropě mohlo být dosaženo jen atomovou válkou. Je opravdu nepochopitelné, že i někteří naši lidé mohou papouškovat tuto ne smysluplnou alternativu, která není než trikem sovětské propagandy ve studené válce.

K případu mládického J. Plachty (Č.č. 37), je hož návratu se dožaduje jeho matka=samozřejmě jen pod nátlakem čs. komunistických úřadů=chci podotknout, že čs. úřady samy tak zvrhují rodičovské právo nijak neuznávají. Jsou přece známy desítky případů, že tyto úřady soustavně odmítají povolit výjezd dětem za svými rodiči na západ. Dokonce odmítají dávat i povolení k pouhé návštěvě. Za tohoto stavu, případ J. Plachty nemusí být pro bavorské úřady nijakým problémem. (E.R., Paříž)

### PREČO?

(Dopis) Rád by som odpovedal Dr. J. Slávikovi na jeho článok v Čechoslováku zo dňa 2.9.64 "In memoriam Jaromír Smutný": S úctou som sa skláňal nad jeho životným dielom vo službách národa, ako ste vy sám poznal a vyličil, nemohol som sa však zbaviť dojmu, ktorý v nás vyvolala čs. tlač v zahraničí pri líčení jeho činnosti v Ústave Dr. E. Beneša. A že my všetci veríme v "de mortuis sine bene", bolo by teraz na čase, aby sa očistilo jeho meno a vysvetlilo sa čs. verejnosť v zahraničí:

a) Prečo zostal Jaromír Smutný v úrade po boku K. Gottwalda, onoho kata (Pokrač. str. 4.)

### PŘEDPLATNÉ ČECHOSLOVÁKA

Ročně lodní poštou do celého světa: £1. 15s., \$5, austral. £2, WDM 20. LE-TECKY: £2. 8, \$7, austr. £3. 7s  
**ZÁJEMCI O OZNÁMKY A INSERTY** nechť si lask. vyžádají sazby v administraci. Č. jde týdně letecky do 80 zemí. Je nejrozšířenějším pojítkem s čs. zahraničím.

**Čechoslovák** FCI  
o zahraničí

Vydavatel: Svob. čs. tisková společnost.

Redaktor: Josef Josten,

4 Holland Road, London, W.14 (G.B.)

Telephone: WEStern 2259 or 9021

Registered at the G.P.O. as a newspaper.